

Maha Ghosananda: Từ nỗi khổ sâu thẳm đến Đại bi vô lượng

ISSN: 2734-9195 14:15 25/03/2025

Maha Ghosananda không né tránh nỗi đau của mình, cũng không bị nó nhấn chìm. Thay vì khép mình vào sự mất mát, Ngài mở rộng trái tim, biến đau thương thành hành động từ bi hướng đến tha nhân.

Maha Ghosananda được mệnh danh là “Gandhi của Campuchia” và “Đức Phật giữa chiến trường”. Cuộc đời của Ngài là một minh chứng sống động về sự trải qua khổ đau và con đường giải thoát khỏi khổ đau.

Ảnh: mountainsangha.org

Tuổi thơ giữa thời loạn

Sinh năm 1929 với tên khai sinh là Va Yav trong một gia đình nông dân trên vùng đồng bằng sông Mê Kông, Maha Ghosananda lớn lên giữa bối cảnh Campuchia đầy biến động.

Sau Thế chiến thứ Hai, làn sóng chủ nghĩa dân tộc Khmer dâng cao, kéo theo những cuộc bạo loạn và khủng bố, đẩy đất nước vào tình trạng bất ổn.

Ngay từ khi còn trẻ, Ngài đã xuất gia, trở thành một vị sa-di và theo học tại các Trường Phật học ở Phnom Penh và Battambang. Sau đó, Ngài được gửi sang Ấn Độ để tiếp tục con đường học vấn tại Đại học Phật giáo Nalanda. Tại đây, Ngài gặp gỡ Thiền sư Nichidatsu Fujii - người sáng lập phái Nipponzan Myohoji. Thiền sư Fujii từng sống trong tu viện của Mahatma Gandhi, nơi ông nghiên cứu về phương pháp bất bạo động.

Maha Ghosananda cũng từ đó học hỏi sâu sắc tư tưởng đấu tranh hòa bình theo tinh thần của Gandhi.

Sau này, Ngài tiếp tục nghiên cứu Phật giáo nhập thế dưới sự hướng dẫn của Thiền sư Buddhadasa Bhikkhu tại Thái Lan.

Sinh tử giữa bão lửa chiến tranh

Năm 1969, chiến tranh leo thang khi Hoa Kỳ bắt đầu oanh tạc Campuchia, đẩy đất nước vào vòng xoáy nội chiến. Khi Khmer Đỏ lên nắm quyền, Phật giáo bị đàn áp khốc liệt. Họ lên án các nhà sư là tàn dư của chế độ phong kiến và ra lệnh hành quyết hàng loạt.

Lúc này, Maha Ghosananda đang tu hành trong một am thất giữa rừng sâu ở Thái Lan. Nhờ vậy, Ngài may mắn trở thành một trong số ít những nhà sư sống sót sau cuộc tàn sát kinh hoàng của Khmer Đỏ. Trong khoảng thời gian từ năm 1975 đến 1979, gần hai triệu người Campuchia, chiếm gần một phần tư dân số đã bị sát hại. Gia đình Ngài không ngoại lệ: toàn bộ cha mẹ, 16 anh chị em cùng nhiều bạn bè thân thiết đều bị giết hại.

Năm 1978, Maha Ghosananda rời am thất, tiến về biên giới Thái Lan - Campuchia để cứu trợ những người tị nạn đang tìm cách thoát khỏi địa ngục Khmer Đỏ.

Hành trình hóa giải hận thù bằng tâm từ bi

Bất chấp những mất mát không thể đo đếm, Maha Ghosananda không để lòng sân hận lấn át. Trái lại, Ngài dẫn thân mạnh mẽ hơn trên con đường phục vụ nhân sinh, lấy lòng từ bi làm phương châm sống.

Năm 1992, Ngài khởi xướng cuộc Dhammayietra - “Cuộc hành hương chân lý”, kéo dài 200 km xuyên qua Campuchia, với mục đích khôi phục niềm tin và tinh thần của người dân sau chiến tranh. Cuộc hành trình này gợi nhớ lại nỗ lực của Đức Phật Thích Ca khi Ngài hóa giải cuộc chiến giữa hai bộ tộc Sakya và Koliya vì tranh chấp nguồn nước tưới tiêu.

Nhà nghiên cứu Bunly Soeung tại Đại học Svay Rieng nhận xét về cuộc hành trình này như sau: *“Cuộc hành hương Dhammayietra bao gồm các buổi đàm thoại với dân làng, lắng nghe câu chuyện đời thực của họ, thực hành nghi lễ ‘quy y cho cây’, ban phước lành cho nguồn nước, và giảng dạy về lòng từ bi, hòa giải bằng phương pháp bất bạo động. Với tính chính danh từ nội tại, Dhammayietra đã kết nối những người từng là chiến binh Khmer Đỏ, binh lính chính phủ, các Phật tử, nhà sư và cư dân địa phương từng bị chia cắt bởi nội chiến. Cuộc hành trình góp phần phục hồi sức mạnh tinh thần, lòng trắc ẩn, sự tha thứ, chính niệm, và hòa bình cho người dân Campuchia”.*

Bậc thầy của hòa bình và lòng từ bi

Tác giả bài viết từng có cơ duyên gặp Maha Ghosananda vào năm 2004 tại một hội nghị gần một trong những trung tâm của Ngài ở Massachusetts, Hoa Kỳ. Khi Ngài bước vào phòng, hơn 150 người đang trò chuyện bỗng ngưng im lặng. Mặc dù thân hình nhỏ bé và không nói một lời nào, nhưng Ngài tỏa ra một năng lượng vô cùng mạnh mẽ. Chỉ một cái cúi chào và nụ cười hiền hòa của Ngài cũng đủ để lan tỏa một làn sóng hoan hỷ đến mọi người xung quanh.

Sulak Sivaraksa (trái), Maha Ghosananda (giữa) và Đức Đạt Lai Lạt Ma, phải. Ảnh: jendhamuni.com

Nhiều năm qua, tác giả vẫn giữ bên bàn làm việc những lời của Maha Ghosananda như một kim chỉ nam cho cuộc sống:

Nỗi khổ đau của Campuchia thật sâu sắc.

Từ khổ đau này sinh ra Đại Bi.

Đại Bi giúp tâm an hòa.

Một tâm an hòa tạo nên một con người an hòa.

Một con người an hòa xây dựng một gia đình an hòa.

Một gia đình an hòa làm nên một cộng đồng an hòa.

Một cộng đồng an hòa kiến tạo một quốc gia an hòa.

Một quốc gia an hòa dẫn đến một thế giới an hòa.

Cầu mong tất cả chúng sinh được sống trong hạnh phúc và bình an.

Biến khổ đau thành hành động yêu thương

Maha Ghosananda không né tránh nỗi đau của mình, cũng không bị nó nhấn chìm. Thay vì khép mình vào sự mất mát, Ngài mở rộng trái tim, biến đau thương thành hành động từ bi hướng đến tha nhân.

Bài học lớn nhất từ cuộc đời Ngài chính là: chúng ta có thể nhận diện và chữa lành nỗi đau của bản thân, nhưng điều kỳ diệu chỉ xảy ra khi ta biết bước ra khỏi không gian riêng của mình để lắng nghe và san sẻ với nỗi đau của người khác.

Trong thời đại mà thế giới vẫn còn nhiều bạo lực và hỗn loạn, dễ dàng để ta cảm thấy bất lực trước biển khổ mênh mông. Thêm vào đó, cuộc sống cá nhân cũng không tránh khỏi những khó khăn và cảm xúc tiêu cực.

Vậy nên, hãy thử nhìn vào nỗi khổ của chính mình và tự hỏi: nỗi đau này có giúp ta kết nối sâu sắc hơn với những người xung quanh không? Chúng ta không hề đơn độc trong những thử thách của cuộc đời. Nếu có thể nhìn ra rằng người khác cũng đang đau khổ, có lẽ ta sẽ không bị nhấn chìm trong bi thương nữa, mà thay vào đó, tìm thấy cách để chuyển hóa nó thành hành động yêu thương.

Giống như Maha Ghosananda, nếu biết mở lòng, ta có thể vượt qua bờ bên kia của đau khổ và chuyển hóa thành từ bi. Và biết đâu, chính điều đó cũng sẽ giúp một người khác vơi đi phần nào gánh nặng của họ.

Cầu mong tất cả chúng sinh được an lành.

Tác giả: **Maia Duerr**/Chuyển ngữ và biên tập: **Thường Nguyên**/Nguồn: buddhistdoor.net